

ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ

12-07-2026

*

ΤΑ ΣΥΜΒΟΛΑ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΩΝ. Οί τέσσερις Εύαγγελιστές, αδελφοί μου, συνοδεύονται από τό συμβολικό «τετράμορφον», τόν άνθρωπο, τό λιοντάρι, τό μοσχάρι καί τόν άετό. Ό συμβολισμός αυτός εἶναι πολύ παλαιός. Ἐκπηγάζει από τό ὄραμα τοῦ Προφήτου Ἰεζεκιήλ: «καί εἶδον ... ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζώων... πρόσωπον ἀνθρώπου... λέοντος... μόσχου... καί άετοῦ» (Ιεζ. 4-10). Καί ὁ Εύαγγελιστής Ἰωάννης σέ ὄραμά του στήν «Ἀποκάλυψη» λέγει: «εἶδον... κύκλω τοῦ θρόνου τέσσερα ζῶα...τό πρῶτον ὅμοιον λέοντι, καί τό δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ καί τό τρίτον ἔχων τό πρόσωπον ὡς ἀνθρώπου καί τό τέταρτον ζῶον ὅμοιον άετῷ πετομένῳ». Καί συνεχῶς λέγουν: «ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος ὁ Θεός ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἦν καί ὁ ὢν καί ὁ ἐρχόμενος» (Ἄποκ. Ἰωάν. δ', 6-8). Οί παλαιοί ἐρμηνευτές, ὅπως ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος, ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος Κύπρου, ὁ Ἰωάννης Χρυσόστομος κ. ἄ. ἐρμηνεύοντας αὐτά τά ὄραματα θά ποῦν:

1) **Ὁ Εύαγγελιστής Ματθαῖος** συνοδεύεται από τήν εἰκόνα ἑνός ἀνθρώπου, ἐπειδή τό Εύαγγέλιό του ἀρχίζει μέ τό γενεαλογικό δένδρο τοῦ Κυρίου καί μᾶς παρουσιάζει τήν ἀνθρώπινη πλευρά τοῦ Κυρίου «Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ Ἀβραάμ»(Ματθ. 1,1). Ἡ παράσταση αὐτή τονίζει τήν ἐνανθρώπιση τοῦ Κυρίου, τήν συγκατάβασή Του. «Καί καλέσουσι τό ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός»(Ματθ. 1,23). Ὁ ἱερός Χρυσόστομος παρατηρεῖ: «Οὐδέν γάρ ὄντως ἀνέπαυε τόν Ἰουδαῖον, ὡς τό μαθεῖν αὐτοῦ ὅτι τοῦ Ἀβραάμ καί Δαυΐδ ἔκγονος ἦν ὁ Χριστός»

2) **Ὁ Εύαγγελιστής Μᾶρκος** στήν ἱερή του εἰκόνα τόν συνοδεύει ἕνας λέοντας. Ἀρχίζει τό Εύαγγέλιό του από τόν Ἰωάννη τόν Πρόδρομο, «φωνή βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐτοιμάσατε τήν ὁδόν Κυρίου (Μάρκ. 1,3), τονίζοντας τήν βασιλική ιδιότητα, τό βασιλικό ἀξίωμα τοῦ Κυρίου, τή θεία Του καταγωγή. Ὁ Τίμιος Πρόδρομος κηρύττοντας μέ δύναμη παρομοιάζεται μέ λέοντα πού βρυχᾶται. Κύριο χαρακτηριστικό τοῦ Εύαγγελίου τοῦ Μάρκου εἶναι ἡ Βασιλεία τοῦ Χριστοῦ, καθώς καί ὁ λέοντας εἶναι ὁ βασιλικός ἀρχηγός τῶν ζώων.

3) **Ὁ Εύαγγελιστής Λουκᾶς** ἐμφανίζεται μέ τήν παράσταση ἑνός μόσχου, ἐπειδή συνδέει τήν Παλαιά Διαθήκη σύμφωνα μέ τήν ὁποία

γινόταν θυσίες ζώων μέ τήν Καινή Διαθήκη. Ὁ μόσχος ἦταν ζῶον θυσίας καί σύμβολο ἱερωσύνης (Ἐξ. 24,5). Ὁ Λουκάς ἐξιστορεῖ στό Εὐαγγέλιό του τό Ἀρχιερατικό ὑπουργημα τοῦ Κυρίου, τήν θυσία, τό «πάθος» Του. Ἡ παραβολή τοῦ Ἀσώτου εἰκονίζει τόν Κύριο «ὡς μόσχον σιτευτόν», πού θυσιάζεται, γιά τήν σωτηρία τοῦ κόσμου (Λουκ. 15,11-32). Γράφει ὁ Κύριλλος Ἀλεξανδρείας: «Μόσχος νοεῖται, ἀπειρόζυγος μέν τοῦ νόμου τῆς ἀμαρτίας σιτευτός δέ καθ' ὃ πρό καταβολῆς κόσμου προώριστο τό κατά Χριστόν μυστήριον, ἡ φρικώδης καί μεγάλη θυσία». Δικαίως τό Εὐαγγέλιο τοῦ Λουκά χαρακτηρίζεται, ὡς Εὐαγγέλιο «τῆς εὐσπλαχνίας καί τοῦ ἐλέους».

4) Τέλος, ὁ **Εὐαγγελιστής Ἰωάννης** «πνευματικόν ποιῆσαι Εὐαγγέλιον» κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο, ζωγραφίζεται μέ τήν παράσταση ἑνός ἀετοῦ, γιατί «δίκην ἀετοῦ ὑψηπέτου πρός τά ὕψη τῆς θείας φύσεως αἰθεροβατεῖ». Ἐμφανίζει ἔτσι τήν θεία φύση τοῦ Κυρίου, «έν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος καί ὁ Λόγος ἦν πρός τόν Θεόν καί Θεός ἦν ὁ Λόγος» (Ἰω. 1,1-2), τό ὕψος τῆς θεολογίας τοῦ Εὐαγγελίου του, ἀλλά καί τοῦ ἰδίου, «ἐξ οὗ καί Θεολόγος». Τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καί τήν Θεία Ἀνάληψη τοῦ Κυρίου, «δηλοῖ ὁ ἀετός».

Ὁ πανάρχαιος αὐτός συμβολισμός τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων, πού συναρτῶνται πρός τά τέσσερα ἀποκαλυπτικά ζῶα, κάνει πιό ἔντονη τήν εὐνοια τῆς διά τοῦ Εὐαγγελίου ἀποκαλύψεως καί παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως, τό λιοντάρι εἶναι ὁ βασιλιάς τῶν ἀγρίων ζώων, τό μοσχάρι τῶν ἡμέρων, ὁ ἀετός τῶν πτηνῶν καί ὁ ἄνθρωπος ὅλης τῆς φύσεως. Ἐτσι ὅλη ἡ ἀφρόκρεμα τῆς γῆς καί τοῦ οὐρανοῦ ὑποβάλλουν τά σέβη τους στόν Δημιουργό τῆς ζωῆς, τόν Θεό. Ἄλλη ἐρμηνεία ἔχει ὡς ἀκολουθῶς: Ἐπειδή ὁ ἀετός ἔχει ταχύτητα, τό λιοντάρι τήν μεγαλοπρέπεια, τό μοσχάρι τήν δύναμη καί ὁ ἄνθρωπος τήν λογική, ἐδῶ συμβολίζονται ὅλες οἱ δυνάμεις ὅλου τοῦ κόσμου καί μάλιστα τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, πού, ὅμως, βρίσκονται κάτω ἀπό τόν Θεό, εἶναι «ὑποπόδιον» τοῦ Θεοῦ. Γιά τούς τέσσερις Εὐαγγελιστές κάνει λόγο καί ὁ ἅγιος Γερμανός, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Κατ'αὐτόν ὁ Ματθαῖος, ἐρμηνεύεται, «μέλι», ὁ Μάρκος «οἶνος», ὁ Λουκάς «γάλα» καί ὁ Ἰωάννης «ἔλαιον». Τέσσερα εἶναι τά Εὐαγγέλια, γιατί τέσσερα εἶναι καί τά καθολικά πνεύματα σύμφωνα μέ τά τετράμορφα ζῶα. Τό ἱερό Εὐαγγέλιο εἶναι «τετράμορφον» καί τά «τετραπρόσωπα» τῶν ζώων «εἰκονίζουσι τήν πραγματείαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ». «Ὁ λέων τό ἔμπρακτον αὐτοῦ καί ἡγεμονικόν καί βασιλικόν χαρακτηρίζει. Ὁ μόσχος, τήν ἱεουργικήν καί

ιερατικήν τάξιν ἐμφαίνει. Τό δέ ἔχων πρόσωπον ἀνθρώπου, τήν κατ' ἀνθρώπου αὐτοῦ παρουσίαν φανερώς διαγράφει. Τό τέταρτον ὅμοιον μέ ἀετόν τήν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφιπταμένην δόσιν (παρουσίαν) σαφηνίζει». Καί συνεχίζει ὁ Γερμανός λέγοντας ὅτι τέσσερις διαθῆκες δόθηκαν στήν ἀνθρωπότητα: «Μία μὲν τῷ κατακλυσμῷ. Δευτέρα δέ, τῷ Ἀβραάμ, ἐπί τοῦ σημείου τῆς περιτομῆς. Τρίτη δέ ἡ νομοθεσία διὰ Μωυσέως. Τέταρτη δέ, ἡ τοῦ Εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν». Καί γάρ τόν «ἐπινίκιον ὕμνον» τῆς Λειτουργίας γράφει: «Ἄδοντα ἐστίν ὁ ἀετός· βοῶντα ἐστί, ὁ βοῦς· κεκραγότα, ὁ λέων καί λέγοντα, ἀνθρωπος» (Μυστ. Θεωρία PG 98). Καί ὁ Διονύσιος ὁ Ἄρεοπαγίτης σημειώνει: «Ἡ μορφή τοῦ λέοντος συμβολίζει τό ἡγεμονικόν καί ρωμαλέον καί ἀδάμαστον. Ὁ δέ βοῦς, τό ἰσχυρόν καί ἀκμαῖον. Καί τά κέρατα, τό φρουρητικόν καί ἀκράτητον. Ὁ δέ ἀετός, τό βασιλικόν καί ὑψίφορον καί ταχυπετές».

Τέλος, ἄς σημειωθεῖ, πῶς ὁ ἱστορικός Δαμάσκιος ἀναφέρει, ὅτι κατά τούς Ὀρφικούς, μία ἀπό τίς ἀρχές τοῦ κόσμου ἦταν ὅμοια μέ ἕνα Δράκοντα, πού «εἶχε φυτρωμένες κεφαλές ταύρου καί λέοντος καί στό μέσο εἶχε πρόσωπο Θεοῦ καί στούς ὠμούς φτερά καί τό ὄνομά του ἦταν αἰώνιος χρόνος» (Περί Ἀρχῶν 123). Πρόκειται, γιά ἕνα σύμβολο καταπληκτικῆς ὁμοιότητος μέ τό τετράμορφο ὄν τῆς ὀράσεως τοῦ Ἰεζεκιήλ καί τά τέσσερα σύμβολα τῶν Εὐαγγελιστῶν» (Γ. Προκοπίου).

Δέον νά σημειωθεῖ ὅτι σέ ἀγιογραφίες σέ ναούς τῆς Καππαδοκίας δίπλα στίς συμβολικές ἀπεικονίσεις τῶν Εὐαγγελιστῶν ὑπάρχουν οἱ λέξεις «ἄδοντα» στόν Ἄετό, «βοῶντα» στόν Μόσχο, «κεκραγότα» στόν Λέοντα καί «λέγοντα» στόν Ἄνθρωπο. Καί ἐμεῖς οἱ γηγενεῖς ἀνθρωποι ἀναβοοῦμε: *«Τίς Θεός μέγας ὡς ὁ Θεός ἡμῶν ὁ ποιῶν θαυμάσια. Σὺ εἶ Θεός ὁ μόνος».*

Θά συνεχίσουμε, ὅμως, στό ἐπόμενο κήρυγμα, Θεοῦ θέλοντος. ΑΜΗΝ!